

РЕШЕНИЕ

№ 75

гр. Пазарджик , 07.07.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК, II ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ в
публично заседание на първи юли, през две хиляди двадесет и първа година в
следния състав:

Председател: Красимир Г. Ненчев

Членове: Албена Г. Палова
Мариана Ил. Димитрова

при участието на секретаря Галина Г. Младенова
като разгледа докладваното от Албена Г. Палова Въззивно гражданско дело
№ 20215200500386 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК. С решение № 260222/04.12.2020 г., постановено по гр.д. № 410/2020 г. Пещерският районен съд е отхвърлил иска на „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД с ЕИК 175074752 със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. “България“, бл.53Е, вх.В, чрез пълномощника юрк.Е.Л. иск против Б. АНГ. КЛ. от гр. Б., ул.“Д.М.“ № 12 Б, ЕГН *****, за ПРИЗНАВАНЕ ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на Б.А. К., че „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД има валидно и изискуемо вземане срещу него в размер на сумата от 279.29 лева - главница по договор за потребителски кредит, ведно със законната лихва върху нея, считано от депозирание на заявлението до окончателното ѝ изплащане; договорено възнаграждение в размер на 60.32 лева за периода от 10.04.2018 година до 10.02.2019 година; договорено възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги в размер на 156.30 лева до 10.02.2019 година и разноси в заповедното производство по ч.гр.дело № 1505/2019 година по описа на ПщРС.

Оъдил е „Профи кредит България“ ЕООД гр.София да заплати на Б. АНГ. КЛ. разноси по делото в размер на 300 лева

Против така постановеното решение в законния срок е постъпила въззивна жалба от „Профи кредит България“ ЕООД с изложени оплаквания за незаконосъобразност. Процесуалният представител на дружеството твърди, че Б. АНГ. КЛ. притежавал качеството съдлъжник, а не поръчител и това се

установявало от подписания от него ДПК при ОУ, в които било уговорено, че той е поел солидарна отговорност като „солидарен длъжник“. В целия ДПК № 3016215297, Споразумението за предоставяне на пакет от допълнителни услуги и Общите условия към договора, дори и в Искането за сключване на договора за потребителски кредит, Б. АНГ. КЛ. се бил подписал лично и съответно задължил по кредита в качеството си на солидарен длъжник. Допълнителен аргумент в подкрепа на този извод била и нормата на чл. 304 ТЗ, която предписва, че лицата, които при сключване на търговска сделка поемат общо задължение, се смятат солидарни длъжници, ако от сделката не следва друго. Следователно, след като Б.К. е поел такова общо задължение с кредитополучателя и от договора за кредит, сключен при общи условия не следвало друго, то била налице солидарна отговорност по смисъла на чл.121 ЗЗД.

За да бъде поето солидарно акцесорно задължение по договор за поръчителство, то трябвало от съдържанието на постигнатото съгласие между страните категорично да се изведе волята за поръчителстване. Задължението на поръчителя също се предпоставяло от съществуването на главното задължение, но било винаги акцесорно на главното задължение, за разлика и от встъпването в чужд дълг, и от солидарната задълженост. Поръчителят отговарял на собствено правно основание, докато встъпилият в дълг, респ. солидарният длъжник по чл. 121 ЗЗД дължал на същото правно основание, по силата на което дължи и първоначалният длъжник и солидарно с него. Видно от ОУ, правата и задълженията на създадените лица по договора за потребителски кредит, наречени в договора клиент и солидарен длъжник, били идентични. От това обстоятелство можело да се направи извод, че било възникнало самостоятелно правоотношение между всяко от тях и кредитора и че всеки от тях дължал изпълнение на собствено правно основание, възникнало от общ юридически факт - сключения договор за потребителски кредит.

От предметното съдържание на процесния ДПК, вкл. и чрез тълкуването му по правилата на чл. 20 ЗЗД, не можело да се достигне до правен извод, че ответникът е поел задължение като поръчител. От клаузата, уговорена в Общите условия към ДПК № 3016215297, се установявало, че ответникът е солидарен длъжник наред с кредитополучателя, като неговото задължение произтичало от процесния договор за кредит, а не от акцесорно правоотношение, учредено от договор за поръчителство

Следователно, тъй като Б. АНГ. КЛ. не бил поел солидарна отговорност като поръчител, то неоснователно се явявало и заключението на районния съд, че поръчителството на същия се е прекратило на основание чл. 147 ЗЗД поради предявяване на вземането за принудително удовлетворяване по отношение на главния длъжник след изтичане на 6-месеца от възникване на изискуемостта на процесните парични задължения. Искането е решението да бъде отменено, вместо което да бъде постановено ново, с което предявените иски да бъдат уважени, ведно с присъждане на разноските за две

инстанции.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е постъпил писмен отговор от Б.К. с искане решението на районния съд да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно. Ответникът счита, че от анализа на уговорките в процесния договор се установявало, че целта на страните по договора е да се обезпечи изпълнението на задълженията на кредитополучателя по договора за кредит. Солидарно отговорният длъжник по договора за кредит нямал свое задължение, което да обезпечава, той гарантирал единствено изпълнението на задълженията на главния длъжник. Дългът на солидарните длъжници в тези хипотези бил функция на дълга по кредитното правоотношение, т.е. имал акцесорен, несамостоятелен характер спрямо задължението за погасяване на усвоения кредит, възнаградителните лихви и останалите вземания на банката. Те били обвързани в същия обем като главния длъжник, отговаряли за всички задължения на кредитополучателя по договора, включително бъдещи такива и при същите срокове за изпълнение, съответно изискуемостта на задължението на солидарния длъжник се предпоставяло от изискуемостта на главния дълг, като забавата на кредитополучателя се разпростирала и спрямо тях и в тези случаи те отговаряли и за всички последици от неизпълнението на главния дълг /срв. чл. 138, ал. 2, чл. 140, чл. 141, ал. 1 от ЗЗД/.

Видно било от процесния договор, че ответникът по жалбата бил посочен като солидарен длъжник. Солидарно отговорният длъжник по процесния договор за потребителски кредит (ДПК) нямал свое задължение, което да обезпечава, той гарантирал единствено изпълнението на задълженията на главния длъжник.

Дългът на солидарния длъжник в тази хипотеза бил функция на дълга по ДПК – правоотношение, имащо акцесорен, несамостоятелен характер спрямо задължението за погасяване на усвоения потребителски заем, възнаградителните лихви и останалите вземания на кредитора- ищеца.

В титулната част на ДПК ответникът по жалбата бил определен като „солидарен длъжник”, но той не бил създадено лице със заемополучателя А. Г. Ц., в чийто патримониум е преминала паричната сума и от който се очаквало и да погаси заема. К. счита, че могъл да бъде солидарен длъжник, ако заедно със заемополучателя А. Г. Ц. е получил отпуснатият заем, ако двамата заедно са получили заема, без значение кой каква част е получил. Ответникът обаче не бил заемополучател. На него „Профи Кредит България” ЕООД не било превело сумата по заема и заемополучател бил само и единствено А. Г. Ц..

При тези данни правилно районният съд бил приел, че той е поръчител. Решението на Пещерския районен съд било правилно и ответникът иска то да бъде потвърдено. Претендира присъждането на разноските за тази инстанция.

Въззивният съд след като се запозна с твърденията, изложени във въззивната жалба и писмения отговор, като обсъди и анализира събраните по делото доказателства и при спазване разпоредбата на чл.235 от ГПК, прие за установено следното:

В исковата си молба против Б.К. ищецът „Профи кредит България“ ЕООД е твърдял, че на 17.01.2017 г. лицата А. Г. Ц., Б.А. К. и Н.П. Ц.а подали до ищцовото дружество искане за отпускане на потребителски кредит като получили разяснение, от което могли да преценят доколко предлаганият продукт съответствал на възможностите им и на финансовото им състояние. Същите били декларирали, че са запознати с Общите условия на кредитодателят, които били неразделна част от искането за отпускане на потребителски кредит. Получили били и преддоговорна информация под формата на Стандартен европейски формуляр с Допълнителна преддоговорна информация. Твърдели са още, че след като „Профи Кредит България“ ЕООД одобрило отпускането на заема, бил сключен договор за потребителски кредит с лицето А. Г. Ц. под № 3016215297, а на основание чл.10.1 от ОУ на ЗРЗ във връзка с чл.121-чл.127 от ЗЗД лицата Б. АНГ. КЛ. и Н.П. Ц.а в качеството си на съдлъжници по същия договор за потребителски кредит се задължили да отговарят за задълженията на А. Г. Ц. при условията на сключения с първия длъжник договор за потребителски кредит. Ищецът е твърдял, че по силата на договора дружеството в качеството си на кредитодател изпълнил точно и в срок договорните си задължения, като превел по банкова сметка сумата, посочена в договора в размер на 500 лева чрез платежно нареждане от 18.01.2017 година. Солидарните длъжници били получили одобрение да закупят пакет от допълнителни услуги като подписали и допълнително споразумение за предоставяне на такъв пакет. Съгласно същото споразумение ответникът К. в качеството му на солидарен длъжник поел задължение да върне уговорената като общо задължение сума в срок от 24 месеца чрез месечни вноски по погасителен план, като размерът на месечната вноска бил определен на 46.54 лева. Договор № 3016215297 бил сключен при следните параметри: сума по кредит от 500 лева; срок на кредита 24 месеца; размер на месечна вноска 30.91 лева; годишен процент на разходи 49.89%; годишен лихвен процент 41.17%; лихвен процент на ден 0.11% или общо дължима сума по кредита 741.84 лева. След закупуване на пакет от допълнителни услуги в размер на 375.12 лева, се добавяла към вноската още сумата от 15.63 лева или месечната вноска ставала в размер на 46.54 лева. В този случай общата дължима сума по кредита била в размер на 1116.96 лева.

Размерът на договореното възнаграждение бил предварително определен в погасителния план, като страните се били споразумели това допълнително възнаграждение да се заплаща разсрочено във времето и да се погасява в рамките на погасителния план. Неизплатеното договорено възнаграждение в конкретния случай било в размер на 60.32 лева и било дължимо за периода от 10.04.2018 година до 10.02.2019 година. По същия

начин било договорено и възнаграждението за закупеният пакет от допълнителни услуги, като неизплатената част била в размер на 156.30 лева дължима до 10.02.2019 година. Ищецът е твърдял, че длъжниците са изпълнили частично задълженията по договора, като са внесли сумата от 655.40 лева. Поради неизпълнение на задължението по договора било депозирано заявление по реда на чл.410 от ГПК пред РС-Пещера въз основа на което било образувано ч.гр.дело № 1505/2019 година по описа на ПщРС, приключило с издаване на заповед за изпълнение срещу А. Г. Ц., Б. АНГ. КЛ. и Н.П. Ц.а. Срещу заповедта за изпълнение в срока по чл.414 от ГПК било депозирано възражение от длъжника Б. АНГ. КЛ., което мотивирало правният интерес на ищеца да установи вземането си. Към 10.02.2019 година договорът за потребителски кредит бил изтекъл и вземането станало изискуемо, както следва: главница в размер на 279.29 лева; договорено възнаграждение в размер на 60.32 лева за периода от 10.04.2018 година до 10.02.2019 година; договорено възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги в размер на 156.30 лева. Искането е да се постанови решение, с което да се признае за установено по отношение на ответника, че ищецът има валидно и изискуемо вземане срещу него в размер на сумата от 279.29 лева - главница по договор за потребителски кредит, ведно със законната лихва върху нея, считано от депозиране на заявлението до окончателното ѝ изплащане; договорено възнаграждение в размер на 60.32 лева за периода от 10.04.2018 година до 10.02.2019 година; договорено възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги в размер на 156.30 лева до 10.02.2019 година. Претендират се и направените в заповедното и в настоящото производство разноси. В подкрепа на твърденията си сочи доказателства.

В срока по чл.131 от ГПК ответникът е депозирал писмен отговор, в който е оспорил предявения иск с твърдението, че искът е предявен след изтичане на срока предвиден в чл.147, ал.1 от ЗДД, поради което моли да се отхвърли предявения иск.

От събраните по делото писмени доказателства се установява, че на 17.01.2017 година А. Г. Ц. чрез сътрудник е депозирал до „Профи Кредит България“ ЕООД писмено искане за отпускане на потребителски кредит в размер на 500 лева, като от същата дата е попълнен и стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителски кредити. Същите документи са подписани от Б. АНГ. КЛ. и Н.П. Ц.а като солидарни длъжници. От същата дата - 17.01.2017 година е сключен и договор № 3016215297 между „Профи Кредит България“ ЕООД в качеството на кредитодател и А. Г. Ц. в качеството на кредитополучател, по силата на който ищцовото дружество се е задължило да предостави в заем на ответника сума в размер на 500 лева за срок от 24 месеца. Уговорено било заетата сума да бъде издължена на вноски, всяка в размер на 30.91 лева, при годишен процент на разходи 49.89%; годишен лихвен процент от 41.17%; лихвен процент на ден от 0.11% или общото задължение по договора възлизало на 741.84 лева, като бил закупен и

пакет от допълнителни услуги в размер на 375.12 лева, а размерът на вноската по закупен пакет от допълнителни услуги е 15,63 лева или общият размер на вноската е 46.54 лева, а общият размер на задължението е 1116.96 лева. Договорът е бил подписан и от солидарните длъжници Б. АНГ. КЛ. и Н.П. Ц.а. От страните били подписани общи условия към договора; стандартен европейски формуляр и допълнителна преддоговорена информация, представляваща приложение към стандартен европейски формуляр, в която датата 17.01.2017 година е посочена като дата на сключване на договора; общата сума, която следвало да се върне от кредитополучателя била определена в размер на 1116.96 лева; общият размер на месечната вноска - 46.54 лева и броят на месечните вноски - 24 от момента на сключване на договора. Неразделна част от договора е бил и погасителен план, в който са указани: размерът и падежът на всяка на месечната погасителна вноска, като последната погасителна вноска следвало да бъде платена на 10.02.2019 година. С платежно нареждане от 18.01.2017 година договорената от страните сума по договор за кредит от в размер на 500 лева е преведена по банкова сметка на кредитополучателя А. Г. Ц.. Видно от извлечение по сметка, към 19.03.2020 година е внесена сума в размер на 655.40 лева.

Въз основа на така приетото за установено от фактическа страна съдът намира обжалвания съдебен акт за валиден и допустим, тъй като не страда от пороци, обосноваващи неговата нищожност или недопустимост.

Разгледана по същество въззивната жалба е частично основателна по следните съображения:

Основният спорен пред въззивния съд въпрос е дали ответникът Б.К. се е задължил да отговаря солидарно с кредитополучателя А. Ц. за поетите от последния по договор за потребителски кредит № 3016215297/17.01.2017 г. задължения.

В своята практика ВКС приема, че съгласно чл. 121 ЗЗД солидарност между двама длъжници възниква по силата на закона или ако е уговорена между страните. Изводите за възникване на солидарна отговорност следва да се основават и на уговорката относно поетото задължение за връщането на сумата - дали кредиторът може да претендира пълния размер на предоставения заем (когато се касае за договор за заем) от всеки един от длъжниците или всеки длъжник отговаря пред кредитора за определена част от задължението. Солидарна отговорност възниква и при договор за поръчителство - чл. 141, ал. 1 ЗЗД, когато едно лице отговаря пред кредитора за изпълнение на задължението на длъжника. По силата на чл. 138, ал. 1 ЗЗД поръчителството следва да е уговорено писмено, като тази форма на договора е за действителност на съглашението или изявлението. Солидарната отговорност е налице във всички случаи, когато кредиторът има възможност да изисква от всеки от длъжниците цялото си вземане, като изпълнението на

един погасява дълга и освобождава всички длъжници (чл. 122 ЗЗД). Общите правила, уредени в чл. 121-127 ЗЗД, са приложими за всички случаи, когато е налице пасивна солидарност, стига нещо друго да не е уговорено. Разликите се следват както от изрично съдържащите се в този смисъл уговорки, така и от основанието за възникване на солидарността. Съдът трябва да установи вида на солидарната отговорност според основанията за нейното възникване, за да определи спецификата на конкретните облигационни отношения. За разлика от поръчителството, при което поръчителят отговаря за чужд дълг, при уговорената солидарна задълженост всеки от солидарните длъжници дължи на свое независимо основание и отговорността няма акцесорен характер.

За да се установи основанието за възникването или не на солидарната отговорност на ответника К. в случая трябва да се тълкува сключения между ищеца и третото лице А. Ц. договор за потребителски кредит. ВКС трайно приема, че при тълкуване на договорите трябва да се търси действителната воля на страните, тълкувайки отделните уговорки във връзка едни с други и всяка една да се схваща в смисъла, който произтича от целия договор, с оглед целта на договора, обичаите и добросъвестността. В тази връзка, когато е налице съмнение, неяснота или двусмисленост по установените в договора клаузи, в това число и по обема на правата и обектите, които следва да се придобият по конкретно сключения между страните договор, при тълкуването на тези клаузи следва да се има предвид и се изследват обстоятелствата, при които е сключен договорът, породените към този момент отношения между страните и произтичащото от това поведение на последните, както и това след сключването му, които обстоятелства водят до цялостно изясняване на действителната воля на страните.

Както правилно е приел районният съд в своето решение, солидарна отговорност "по принцип" не съществува, поради това страната, която се позовава на такава, следва да докаже правното основание за възникването ѝ, т.е. да установи, че страните са съдължници и за тях трябва да се прилагат само общите правила на чл. 121 и сл. ЗЗД или че е осъществен фактическият състав на друг вид договор, от който може да възникне солидарност: встъпване в дълг, авал, поръчителство, делкредере.

Правната теория приема, че встъпването в дълг представлява съглашение, по силата на което едно трето лице встъпва като солидарен длъжник в един съществуващ дълг, произтичащ от отделно правоотношение между първоначалния длъжник и негов кредитор. За разлика от заместването в дълг, встъпването на новия длъжник в дълга не води до освобождаване на първоначалния длъжник. Кредиторът запазва претенцията си срещу стария длъжник и получава още една срещу встъпващия в дълга. Тъй като двамата длъжници отговарят солидарно (чл. 101, изр. 3 ЗЗД), следва да се съобразят и правилата за солидарната отговорност (чл. 121 и сл. ЗЗД). Договорът може да

се сключи между кредитора и встъпващия в дълга (чл. 101, изр. 1 ЗЗД). Съглашението, макар и по правило неформално, ще трябва да бъде облечено в същата форма за действителност, каквато се изисква и за валидността на първоначалния юридически факт, от който произтича и поеманото задължение, ако такава е предвидена (арг. от чл. 293, ал. 1 ТЗ). В този случай съгласие на първоначалния длъжник не се изисква.

В своята практика ВКС приема, че съгласно чл. 101 ЗЗД трето лице може да встъпи като съдлъжник в определено задължение по съглашение с кредитора или с длъжника. Независимо от това с кого е сключено съглашението, встъпилият отговаря пред кредитора солидарно с длъжника за изпълнението на задължението. С кого е сключено съглашението има значение за възможността встъпилият едностранно да отмени или измени сключеното съглашение. Одобрението на съглашението от кредитора не е необходимо да бъде извършено като изричен акт, облечен в някаква форма, то може да е всяко конклюдентно действие, с което кредиторът показва, че приема съглашението. Манифестирането на такава воля от кредитора е пречка за последващо оттегляне. Съгласувана между кредитор и трето лице или длъжник и трето лице воля за встъпване може да се установи не само от писмено съглашение за това, но и от други двустранни или едностранни документи и други доказателства, установяващи точния характер на съглашението. При спор за смисъла на договорна клауза, с която трето лице встъпва в дълг за определено вземане, действителната воля на страните следва да бъде преценява в контекста на целия договор. Уговорката следва да бъде преценявана с оглед характера на задължението; целта, мотивирала страните да постигнат споразумението за встъпване в дълг и всички обстоятелства, имащи отношение към произхода на задължението и правната му характеристика.

В случая се касае за парично задължение, възникнало в резултат на сключен между Ц. и ищцовото дружество договор за потребителски кредит. В чл.10.1 от ОУ на Профи кредит България ЕООД към договора за потребителски кредит е предвидено, че солидарните длъжници се задължават на основание чл.121-127 от ЗЗД да отговарят за задълженията на кредитополучателя по сключения договор за всички задължения по кредита, вкл. и в случай на закупен пакет допълнителни услуги. В чл.9.5 от ОУ пък е посочено, че кредиторът има право да събира всички свои вземания от кредитополучателя/солидарните длъжници по начина и със средствата, описани в ОУ и предвидени в българското законодателство.

Анализирайки договорните клаузи, настоящият съдебен състав приема, че правоотношението между К. и ищцовото дружество следва да бъде определено като встъпване в дълг на основание чл.101, ал.1 от ЗЗД. Както беше посочено по-горе, законът не предвижда форма за действителност на споразумението, но доколкото в случая ДПК е сключен в писмена форма,

споразумението за встъпване в дълг също е сключено в писмена форма предвид факта, че ДПК е подписан и от солидарните длъжници. С подписването му от кредитодателя следва да се приеме, че той е одобрил това споразумение.

Тъй като в случая законът не предвижда солидарна отговорност на длъжниците по договора за кредит, солидарността може да се създаде по волята на страните, сключили правната сделка, което следва да бъде установено от съдържанието на договора. Не е необходимо това солидарно задължение да е формулирано в някакви специални фрази, нито непременно да се употреби думата "солидарно". Достатъчно е смисълът на поетите задължения да води до извода, че няколко длъжници дължат една и съща престация на един кредитор и кредиторът може да иска изпълнението ѝ от всеки от тях заедно или поотделно.

С оглед данните по делото и предвид разпоредбата на [чл. 121 ЗЗД](#) следва да се приеме, че в случая солидарността е уговорена чрез правната сделка (сключеният ДПК), т. е. по волята на лицата, които са я сключили, а не възниква по силата на закона - [чл. 141 ЗЗД](#). Това е така, защото независимо от приетото в първоинстанционното решение, че К. има качеството на поръчител, съдържанието на поетите от него задължения в чл. 10.1 от ОУ на договора и съгласието му с правата на кредитодателя, посочени в чл. 9.5 в ОУ на договора, налага извода, че в случая той се е задължил солидарно, наред с кредитополучателя, да отговарят за една и съща престация към кредитора - заемодател, който може да я поиска от всеки един от тях. Не е налице твърдяната хипотеза на [чл. 138](#) и [чл. 141 ЗЗД](#), тъй като за разлика от поръчителството, при което поръчителят отговаря за чужд дълг, при уговорената солидарна задълженост всеки от солидарните длъжници дължи на свое независимо основание и отговорността няма акцесорен характер. В тази връзка, тъй като в случая източник за солидарността е конкретният договор, а не законът, разпоредбата на [чл. 147 ЗЗД](#), предвиждаща ограничение във времето, през което поръчителят остава задължен към кредитора след падежа на главното задължение (само ако в рамките на шестмесечен преклузивен срок кредиторът е предявил иск срещу длъжника), не се прилага. Без значение за изхода на спора е дали сделката е търговска по смисъла на Търговския закон и дали лицата, които са я сключили, имат качеството на търговци, тъй като възможността да се уговаря солидарна отговорност е уредена не само в [чл. 304 ТЗ](#), но и в общата разпоредба на [чл. 121 ЗЗД](#), която в случая намира приложение. Както вече беше посочено, от значение е волята на лицата, които са сключили договора, обемът и характерът на поетите в него задължения, както и фактът, че към момента на подаване на заявлението по чл. 410 от ГПК поетото по договора за заем солидарно задължение не е изпълнено. (В този смисъл - Решение № 654 от 8.01.2008 г. на ВКС по т. д. № 320/2007 г., II о., ТК).

Задължение на съда е да следи за равнопоставеното положение на по-слабата икономически страна по потребителските договори, каквото задължение му е вменено и с последните изменения на ГПК. Преценката за противоречие с добрите нрави е именно от категорията на онези проверки, които съдът следва да извърши служебно при наличието на нормата на чл.411, ал.2, т.2 от ГПК.

В настоящия случай длъжникът има качеството потребител по смисъла на § 13, т. 1 от ДР на ЗЗП. С отпускането на кредит в негова полза като физическо лице му е предоставена „финансова услуга“ по смисъла на § 13, т. 12 от ДР на ЗЗП. В разпоредбата на чл. 143 ал. 1 от ЗЗП, към която изрично препраща чл. 24 от ЗПК, е дадена общата дефиниция за неравнопоставена клауза в договор, сключен с потребител, а именно: всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя, като за неравнопоставените клаузи в договорите, съдът следи служебно. В чл. 146, ал. 1 от ЗЗП е регламентирано, че неравнопоставените клаузи в договорите са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално. Клаузите по сключените договори не са индивидуално уговорени, когато те са предварително изготвени от доставчика, поради което потребителят не е имал възможност да влияе върху тяхното съдържание - арг. чл. 146 ал. 2 от ЗЗП. Идентично разрешение е дадено и в Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 05.04.1993г. относно неравнопоставените клаузи в потребителските договори, транспонирана в българското законодателство с § 13 а, т. 9 от ДР на ЗЗП.

В настоящия случай между страните по договора за потребителски кредит е сключено и споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги, които се изразяват в следното: приоритетно разглеждане и изплащане на потребителския кредит, възможност за отлагане на определен брой погасителни вноски, възможност за намаляване на определен брой погасителни вноски, възможност за смяна на датата на падеж и улеснена процедура за получаване на допълнителни парични средства.

Клаузите на споразумението за предоставяне на пакет от допълнителни услуги към договора за потребителски кредит не са индивидуално договорени. Длъжникът не е имал възможност да влияе върху съдържанието им, доколкото липсва яснота относно цената на всяка една от услугите по процесния пакет от допълнителни услуги. Наред с това заплащането на възнаграждението по процесното споразумение от потребителя е предварително, т.е. то е дължимо само за „възможността за предоставянето“ на изброените в него услуги и е без значение дали някоя от тези услуги ще бъде използвана по време на действието на сключения между страните договор за потребителски кредит. Следователно процесното споразумение за предоставяне на пакет от допълнителни услуги не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и

задълженията на доставчика и потребителя. Принципът на добросъвестност и справедливост при договарянето изискват потребителят да заплати такса за реалното ползване на определена услуга, а не за хипотетично ползване на такава.

Действително съгласно разпоредбата на чл. 10а, ал. 1 от Закона за потребителския кредит (ЗПК) и принципа на свободата на договаряне, уреден в чл. 9 от ЗЗД, страните по договор за потребителски кредит могат да договорят цена за допълнителни услуги, но същите следва да са в съответствие с разпоредбите на чл. 10а, ал. 2 - ал. 4 от ЗПК, съгласно които: кредиторът не може да изисква заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита; кредиторът не може да събира повече от веднъж такса и/или комисиона за едно и също действие; видът, размерът и действието, за което се събират такси и/или комисиони, трябва да бъдат ясно и точно определени в договора за потребителски кредит.

В случая допълнителните услуги касаят усвояването, управлението на кредита и отпускането на допълнителни средства по него. Нито в процесния договор, нито в споразумението за предоставяне на пакет от допълнителни услуги, е посочен конкретно размера на съответната такса или комисиона за предвидената допълнителна услуга, а в противоречие с императивното правило на чл. 10а, ал. 4 от ЗПК за различните видове допълнителни услуги е определено общо възнаграждение за плащане с определяем от него размер само на услугата „приоритетно разглеждане на искането за отпускане на потребителски кредит“. Договарянето на тези услуги в отделен от договора за потребителски кредит писмен документ - самостоятелно споразумение не променя характера им и не поражда право за кредитора да претендира отделно възнаграждение за тях.

Изложеното налага извода, че уговорката за заплащане на възнаграждение за пакет от допълнителни услуги в размер на 156.30 лева се явява неравноправна по смисъла на чл. 143 от ЗЗП и нищожна, като противоречаща на императивни правни норми – разпоредбите на чл. 10а, ал. 2 - ал. 4 от ЗПК, поради което не може да породи желаните от страните правни последици.

Съдебната практика трайно приема, че лихва над трикратния размер на основния лихвен процент, увеличен с 10 процентни пункта, уговорена по договор за потребителски кредит, е нищожна порази противоречие с добрите нрави. В настоящия случай договорът между страните е сключен към на 01.08.2017 г. и към този момент ОЛП /основният лихвен процент/, определен от БНБ, е 0.00%. Увеличен с 10 процентни пункта, означава, че годишният процент по кредита е 10% или трикратният размер е равен на 30%. Видно е от Раздел VI на договора, че определеният в договора лихвен процент е 41.17%, т.е. надвишава максимално допустимия според практиката на съда трикратен

размер с цели 11.17%, което дава основание на съда да приеме, че тази договорна клауза противоречи на добрите нрави. За противоречащи на добрите нрави се считат сделки, с които неравноправно се третират икономически слаби участници в оборота, използва се недостиг на материални средства на един субект за облагодетелствуване на друг и пр. Съгласно трайно установена съдебна практика, противно на добрите нрави е да се уговаря възнаградителна лихва, надвишаваща трикратния размер на законната лихва, а когато възнаградителна лихва е уговорена по обезпечен и по друг начин заем (напр. ипотека, залог), противно на добрите нрави е нейният размер да надвишаваща двукратния размер на законната лихва. По изложените съображения претенцията за признаване на задължение в полза на дружеството-жалбоподател против ответника К. за заплащане на договорено възнаграждение в размер на 60.32 лева за периода от 10.04.2018 година до 10.02.2019 година се явява неоснователна.

Основателна е претенцията за заплащане на главница в размер на 279.29 лева, тъй като безспорно се установи по делото, че ответникът е солидарно задължен за поетите с договора за потребителски кредит задължения от кредитополучателя А. Ц., а от представените по делото писмени доказателства безспорно се установява, че частта от главницата в посочения размер не е заплатена до подаването на заявлението за издаване на заповед по чл.410 от ищцовото дружество. Ответникът не излага твърдения, че е заплатил исковата сума, нито пък че тя е заплатена от някой от останалите солидарно задължени лица по договора за кредит. Писмените доказателства не са оспорени, поради което съдът ги кредитира. По изложените съображения следва да се приеме за установено в отношенията между страните, че Б.К. дължи на „Профи кредит България“ ЕООД сума в размер на 279.29 лева, представляваща главница по договор за потребителски кредит, ведно със законната лихва, считано от датата на подаването на заявление по чл.410 от ГПК – 22.11.2019 г. до окончателното изплащане на сумата.

Като е достигнал до други изводи, районният съд е постановил частично неправилно решение, което следва да бъде отменено, вместо което следва да бъде постановено ново, с което да бъде прието за установено по отношение на ответника К., че в полза на ищцовото дружество съществува вземане срещу него в размер на 279.29 лева, представляваща главница по договор за потребителски кредит, ведно със законната лихва, считано от датата на подаването на заявление по чл.410 от ГПК – 22.11.2019 г. до окончателното изплащане на сумата. В останалата част първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено, макар и с други мотиви, тъй като е правилно като краен резултат.

С оглед изхода на спора в полза на ищеца следва да бъдат присъдени деловодни разноски за заповедното производство и за първа инстанция в общ размер на 351.99 лв., а за въззивна инстанция – 211.20 лв., изчислени в

съответствие с уважената част от иска.

В полза на Б.К. следва да бъдат присъдени деловодни разноски в съответствие с отхвърлената част от иска в размер на 131.04 лв., но само за първа инстанция, тъй като разноски за въззивна инстанция не се претендират, а в писменото становище, представено на 01.07.2021 г. пълномощникът на ответника е заявил, че претендира да му бъдат присъдени разноски само за първа инстанция. Наред с това не са представени и доказателства за направени разноски пред въззивния съд.

Като взе предвид гореизложеното, Пазарджишкият окръжен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 260222/04.12.2020 г., постановено по гр.д. № 410/2020 г. **в частта**, с която Пещерският районен съд е отхвърлил иска на „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД с ЕИК 175074752 със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. “България“, бл.53Е, вх.В, чрез пълномощника юрк. Е.Л. иск против Б. АНГ. КЛ. от гр. Б., ул.“Д.М.“ № 12 Б, ЕГН *****, за ПРИЗНАВАНЕ ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на Б.А. К., че „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД има валидно и изискуемо вземане срещу него в размер на сумата от 279.29 лева - главница по договор за потребителски кредит, ведно със законната лихва върху нея, считано от депозиране на заявлението до окончателното ѝ изплащане, **както и в частта за разноските**, вместо което **ПОСТАНОВЯВА:**

ПРИЕМА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на Б.А. К., от гр. Б., ул.“Д.М.“ № 12 Б, ЕГН *****, че „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, с ЕИК 175074752 със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. “България“, бл.53Е, вх.В, чрез пълномощника юрк. Е.Л., има валидно и изискуемо вземане срещу него в размер на сумата от 279.29 лева - главница по договор за потребителски кредит № 3016215297/17.01.2017 г., ведно със законната лихва върху нея, считано от депозиране на заявлението до окончателното ѝ изплащане

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалата му част.

ОСЪЖДА Б.А. К., от гр. Б., ул.“Д.М.“ № 12 Б, ЕГН *****, **да заплати на** „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, с ЕИК 175074752 със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. “България“, бл.53Е, вх.В, чрез пълномощника юрк. Е.Л., деловодни разноски в съответствие с уважената част от иска, както следва: за заповедното производство и за първа инстанция - в общ размер на 351.99 лв., а за въззивна инстанция – 211.20 лв.

ОСЪЖДА „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, с ЕИК 175074752

със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. "България", бл.53Е, вх.В, чрез пълномощника юрк. Е.Л., **да заплати на** Б.А. К., от гр. Б., ул."Д.М." № 12 Б, ЕГН *****, деловодни разноси в съответствие с отхвърлената част от иска в размер на 131.04 лв. за първа инстанция.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____